

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong suốt từ năm 2004 đến hiện tại, Trung Quốc và Việt Nam đã tăng cường, duy trì sự hợp tác chặt chẽ giữa hai phía và trở thành các thành viên khối ASEAN đóng góp quan trọng cho quan hệ thương mại khu vực. Theo thống kê của Hải quan Việt Nam, tổng giá trị của hoạt động xuất nhập khẩu vào năm 2022 giữa Trung Quốc và Việt Nam đạt 175,65 tỷ USD, tăng 5,89% so với năm 2021. Nhìn chung, kim ngạch xuất nhập khẩu đều tăng trưởng đều qua các năm, chứng tỏ hoạt động xuất – nhập khẩu của Trung Quốc và Việt Nam vô cùng phát triển, thể hiện qua việc Việt Nam là đối tác quan trọng lớn thứ 4 của Trung Quốc trong lĩnh vực thương mại, trong đó Trung Quốc là thị trường xuất khẩu lớn thứ 2 của Việt Nam và là thị trường nhập khẩu lớn nhất của Việt Nam. Bên cạnh đó, cán cân thương mại Việt Nam – Trung Quốc luôn âm và tăng dần qua mỗi năm, cho thấy tình hình nhập siêu của Việt Nam – nhập sản phẩm từ Trung Quốc nhiều hơn xuất. Khi đại dịch Covid – 19 được đẩy lùi vào năm 2022, các hoạt động thương mại hàng hóa trở nên thuận lợi hơn và Việt Nam ngày càng gia tăng việc nhập khẩu từ Trung Quốc.

Hoạt động xuất – nhập khẩu phát triển cũng tác động đến nhiều nghiệp vụ đi kèm, trong đó có cả hoạt động thủ tục hải quan. Khi tiến hành hoạt động xuất – nhập khẩu, việc thực hiện thủ tục hải quan là bắt buộc và rất quan trọng. Thủ tục hải quan đảm bảo việc kiểm soát, quản lý và xử lý các hàng hóa di chuyển qua biên giới quốc gia. Qua thủ tục hải quan, các quốc gia có thể áp dụng các quy định, quy trình để đảm bảo tuân thủ pháp luật, bảo vệ an ninh quốc gia, thu thuế, kiểm soát chất lượng cũng như thúc đẩy công bằng cạnh tranh trong thị trường quốc tế. Việc thực hiện đúng thủ tục hải quan giúp đảm bảo hoạt động xuất – nhập khẩu diễn ra một cách hợp pháp, an toàn và hiệu quả. Song song với điều đó, quá trình thực hiện thủ tục hải quan cũng gặp phải vô vàn khó khăn. Quy định trong hải quan thì phức tạp và thường xuyên thay đổi, đồng thời đòi hỏi phải dành nhiều thời gian và tài nguyên, đặc biệt là đối với các loại hàng hóa đặc biệt, quy mô lớn hoặc có yêu cầu đặc thù. Trước khi tiến hành thực hiện thủ tục hải quan, yêu cầu chuẩn bị

giấy tờ và chứng từ đi kèm phải đầy đủ và chính xác. Nếu có sai sót gì trong bất kỳ trường hợp nào, việc thực hiện thủ tục hải quan cũng đều gặp khó khăn và bị gián đoạn, ảnh hưởng đến tiến độ cũng như tính hiệu quả trong việc xuất nhập khẩu hàng hóa.

Cũng giống như các doanh nghiệp khác, công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam phát triển hệ thống cung cấp các dịch vụ liên quan trong việc hỗ trợ cho quy trình xuất nhập khẩu hàng hóa, từ giao nhận đến kho bãi hay thủ tục hải quan. Mặc dù hoạt động cung cấp dịch vụ thủ tục hải quan của công ty đang dần tăng trưởng và có dấu hiệu phát triển vào năm 2022, tuy nhiên dịch vụ vẫn còn khá hạn chế về quy mô và chưa toàn diện về quy trình, chỉ chiếm hơn 14% lợi nhuận, thấp nhất trong số các lĩnh vực hoạt động của công ty. Bên cạnh đó, chính sách phát triển của công ty đối với việc hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc khá đặc biệt khi quyết định chỉ tập trung hỗ trợ cho một vài hoạt động trong quy trình mà không hỗ trợ toàn diện. Chính vì vậy, công ty cần có những giải pháp khắc phục nhằm phát triển quy mô và chất lượng của dịch vụ thủ tục hải quan. Sau khi nhìn thấy được triển vọng trong việc ngoại thương giữa Việt Nam – Trung Quốc, cùng với khó khăn và nguồn lực hạn chế trong việc phát triển dịch vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa, công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam đã tạo ra một hệ thống hỗ trợ thủ tục hải quan chi tiết và cẩn thận cùng với chi phí cạnh tranh, nhằm nâng cao chất lượng hỗ trợ khách hàng.

Nhận thấy tầm quan trọng của việc tìm hiểu nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc, bên cạnh những kiến thức được tích lũy về nghiệp vụ thủ tục hải quan trong quá trình thực tập tại công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam, em quyết định lựa chọn đề tài “Phân tích nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc tại công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam” cho quá trình nghiên cứu và viết khóa luận tốt nghiệp.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu chung: Phân tích nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc tại công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam trong ba năm

gần nhất, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường hiệu quả hoạt động hỗ trợ thủ tục hải quan cho công ty.

Mục tiêu cụ thể:

- Phân tích nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc mà công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam đã thực hiện trong 3 năm 2020 – 2021 – 2022.
- Đề xuất một số giải pháp nhằm cải thiện nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc tại công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam

3. Câu hỏi nghiên cứu

- Nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng được nhập khẩu từ Trung Quốc là gì?
- Trong bối cảnh hiện nay, các hoạt động trong nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng nhập từ Trung Quốc đang được công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam thực hiện như thế nào?
- Giải pháp nào cần thiết để nâng cao hiệu quả trong hoạt động hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc của công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam?

4. Đối tượng nghiên cứu

Nội dung chính của báo cáo xoay quanh nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc của công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam.

5. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi không gian: đề tài được thực hiện tại Công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam ở địa chỉ 122 – 125 Nguyễn Văn Thương, Phường 25, Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh
- Phạm vi thời gian: nghiên cứu này được tiến hành trong quá trình thực tế tại công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam từ ngày 3/10/2023 đến ngày 1/12/2023. Các số liệu sử dụng cho bài khóa luận được thu thập từ năm 2020 – 10/2023.

- Phạm vi nội dung: phạm vi nghiên cứu của đề tài bao gồm việc xem xét các tài liệu có liên quan đến nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc của công ty.

6. Phương pháp nghiên cứu

Khóa luận nghiên cứu đề tài này thông qua phương pháp nghiên cứu định tính và phương pháp phỏng vấn tại bàn (Desk Reserch).

Phương pháp định tính: thu thập thông tin định tính thông qua việc trao đổi, phỏng vấn trực tiếp với chuyên gia, sau đó là phỏng vấn nhóm nhân viên. Từ đó tổng hợp và phân tích nhằm phục vụ cho quá trình nghiên cứu đề tài.

Phương pháp phỏng vấn tại bàn (Desk Reserch): thu thập các dữ liệu thứ cấp từ các báo cáo tài chính, báo cáo thường niên, các số liệu thống kê từ công ty và Hải quan, các nguồn thông tin tư liệu khác nhằm hỗ trợ cho đề tài nghiên cứu.

7. Bố cục của khóa luận

Cấu trúc của bài khóa luận bao gồm 3 chương chính:

- **Chương 1:** Cơ sở lý luận về nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan
- **Chương 2:** Thực trạng nghiệp vụ hỗ trợ thủ tục hải quan cho hàng hóa nhập khẩu của công ty Cổ phần Tiếp vận Miền Nam
- **Chương 3:** Một số giải pháp rút ra từ kết quả nghiên cứu